

Františkovo slovo

č.140

První postní kázání otce Cantalamessy

Kříž je branou vzkříšení

Mějte před sebou obě Ježíšovy proměněné tváře: zářící i ztrýzněnou

K obrácení je třeba odvahy a pokory

Křesťanská naděje – V naději se radujte

Ze zkaženosti není návratu, učil dnes Petrův nástupce

Rukověť dobrého zpovědníka: modlitba, rozlišování, evangelizace

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

První postní kázání otce Cantalamessa

Vatikán. V pátek pronesl P. Raniero Cantalamessa OFM Cap ve vatikánské kapli *Redemptoris Mater* první z cyklu kázání adresovaných pravidelně během postní doby členům římské kurie. Papežský kazatel se letos, jak předeslal, pokusí ukázat, „jak Duch svatý uvádí do plné pravdy o Kristu.“

Včerejší meditaci věnoval druhému článku Nicejsko-Cařihradského Kréda a načrtnul, jak v teologii uzrávalo poznání Krista. Papežský kazatel odlišuje dva typy tohoto poznání. První a spíše objektivizující přičítá Pavlovi a druhé - subjektivizující - nachází u Jana. Až do reformace, podotkl **o. Cantalamessa**, převažoval ten první, objektivní a dogmatický přístup, zatímco spolu s reformací začal do popředí vystupovat takový způsob poznání, který zdůrazňuje to, „co Kristus přináší mně osobně“. Potom nastoupilo osvícenství, jehož jsme přímými dědici - pokračoval papežský kazatel:

„Na výsluní se vrací objektivní poznání Ježíše, vyznačující se určitým odstupem. Postrádá totiž ontologickou povahu, jež byla vlastní v antice, a má historický ráz. Jinými slovy nezajímá se o to, kým je Ježíš Kristus sám o sobě, tedy o Jeho preexistenci, dvě přirozenosti a jedinou osobu, nýbrž o to, kým skutečně byl v dějinách. Je to období hledání takzvaného »historického Ježíše«. V tomto přístupu k poznání Krista však Duch svatý již nevystupuje, jednoduše chybí.“>

Ducha svatého, pokračoval otec Cantalamessa, nahradil lidský duch. Takzvaný historický Ježíš je odtržen od dějin, které stvořil, a tedy i od církve. Tady jsou meze tohoto přístupu. Ve dvacátém století však dochází ke zrodu hnutí obnovy v Duchu svatém:

„Jaké poznání Krista se vyskytuje v této nové duchovní a teologické atmosféře? Nejvýznamnější nejsou nové perspektivy a metodologie nabízené soudobými filosofiemi, nýbrž prvotní biblický fakt, že Ježíš Kristus je Pán. Svrchovanost Krista je oním novým prostředím, do něhož se vstupuje »působením Ducha svatého«. Svatý Pavel mluví o »vyšším« či přímo »vznešeném« poznání Krista, které spočívá v Jeho poznání a hlásání jakožto »Pána«. Je to vyznání, které se pojí s vírou v Kristovo zmrtnýchvstání a přináší spásu: »Jestliže tedy ústy vyznáváš, že Ježíš je Pán, a v srdci věříš, že ho Bůh vzkřísil, budeš spasen« (Řím 10,9).“

Objektivní síla věty »Ježíš je Pán« osvětluje dějiny i velikonoční tajemství. Kristus zemřel pro naše hříchy, vstal z mrtvých pro naše ospravedlnění a proto je Pán.

„Ze subjektivního hlediska – tedy pokud jde o to, co závisí na nás – spočívá síla onoho vyznání v přijetí určitého rozhodnutí. Kdo jej pronáší, rozhoduje o smyslu svého života. Jako by řekl: »Ty jsi můj Pán; já se ti podrobuji, svobodně tě uznávám za svého spasitele, hlavu, učitele a toho, kdo má nade mnou veškerá práva. Patřím spíše tobě než sobě, protože jsi mne vykoupil za vysokou cenu«. Tento aspekt rozhodnutí, který tkví ve vyznání »Ježíš je Pán«, je dnes obzvláště aktuální... Někteří se domnívají, že je možné, ba nutné zřeknout se teze o jedinečnosti Krista, aby byl usnadněn dialog mezi různými náboženstvími. Prohlásit, že »Ježíš je Pán« však znamená přiznat se k Jeho jedinečnosti.“

Znovu objevení Ježíše jakožto Spasitele je podle Otce Cantalamessa novost a milost, které Bůh uděluje církvi naší doby.

„Kde v tom všem spočívá kvalitativní skok, který působí v poznání Krista Duch svatý? V prohlášení Ježíše za Pána, které otevírá dveře k poznání vzkříšeného a živého Krista! Nikoli už nějaké osobnosti, nýbrž osoby; nikoli již celku tezí, dogmat (a souvisejících herezí), nikoli již předmětu bohoslužby a památky, byť té liturgické a eucharistické, nýbrž živé a v Duchu svatém stále přítomné osoby.“

Nejlepší praktické řešení takového přístupu spatřuje otec Cantalamessa v úvodních slovech apoštolské exhortace *Evangelii gaudium* (č.3), jejichž citací páteční postní meditaci zakončil:

„Zvu každého křesťana na jakémkoli místě a v jakékoli situaci k tomu, aby se hned dnes navrátil ke svému osobnímu setkání s Ježíšem Kristem, nebo alespoň aby učinil rozhodnutí, že se s ním chce setkat a že ho bude každý den bez ustání hledat.“

Kříž je branou vzkříšení

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Evangelium této druhé neděle postní vypráví o Ježíšově Proměnění (srov. Mt 17,1-9). Vzal s sebou tři z apoštolů - Petra, Jana a Jakuba - a vyvedl je na vysokou horu, kde došlo k jedinečnému úkazu: Ježíšova tvář „zazářila jako slunce a jeho oděv zbělel jako světlo“ (v.2). Tímto způsobem nechal Pán ve své osobě zazářit božskou slávu, kterou bylo možno chápat vírou z jeho kázání a jeho zázračných gest. Při tomto proměnění na hoře se ukázal Mojžíš a Eliáš, „jak s ním rozmlouvají“ (v.3). „Svítivost“, kterou se tato mimořádná událost vyznačovala, naznačuje její účel, totiž osvětlit mysl a srdce učedníků, aby mohli jasně chápat, kým je jejich Učitel. Tento záblesk světla otevírající Ježíšovo tajemství osvětlil celou Jeho osobu a celý Jeho životní úděl.

Ježíš je již pevně rozhodnut vydat se do Jeruzaléma, aby tam přijal rozsudek smrti ukřižováním, a připravuje svoje učedníky na pohoršení kříže, na tento skandál, který je pro jejich víru příliš silný, a zároveň předpovídá svoje zmrtvýchvstání, když se zjevuje jako *Mesiáš, Syn Boží*. Připravuje je na smutnou a bolestnou chvíli. Ježíš se projevoval jako jiný Mesiáš než jaké bylo očekávání a než si jej představovali: nikoli mocný a slavný král, nýbrž pokorný a bezbranný služebník; nikoli vladař oplývající majetkem, který byl znamením požehnání, nýbrž chudý člověk, který nemá kde složit hlavu; nikoli patriarcha s početným potomstvem, nýbrž neženatý, bez domu a bez útulku. Je to opravdu obrácené Boží zjevení, a nejotřesnějším znamením tohoto skandálního obrácení je kříž. Právě skrze kříž však Ježíš dojde slavného zmrtvýchvstání, které bude defintivní, nikoli jako proměnění, které trvalo jen okamžik.

Ježíš chtěl svým proměněním na hoře Tábor ukázat učedníkům svoji slávu nikoli proto, aby se mohli vyhnout kříži, nýbrž aby jim naznačil, *kam kříž vede*. Kdo umírá s Kristem, s Kristem vstane z mrtvých. Kříž je branou vzkříšení. Kdo spolu s Ním bojuje, bude spolu s Ním triumfovat. Toto je poselství naděje, které je obsaženo v Ježíšově kříži a vybízí nás ke statečnosti v našem životě. Křesťanský kříž není domácí výzdoba či okrasný přívěšek, nýbrž pobídka k lásce, s níž se Ježíš obětoval, aby zachránil lidstvo ze zla a hříchu. V této postní době rozjímáme zbožně o kříži, o ukřižovaném Ježíši. Kříž je symbol křesťanské víry, znak pro nás zabitého a vzkříšeného Ježíše. Počínáme si tak, aby nás kříž v jednotlivých etapách postní doby provázel, abychom stále více chápali tíži hříchu a hodnotu oběti, kterou Vykupitel zachránil nás všechny.

Svatá Panna dovedla rozjímat Ježíšovu slávu skrytou v jeho lidství. Ať nám pomáhá přebývat spolu s Ním v tiché modlitbě a nechávat se osvěcovat Jeho přítomností, abychom v těch nejtemnějších nocích nosili v srdci odlesk Jeho slávy.

Mějte před sebou obě Ježíšovy proměněné tváře: zářící i ztrýzněnou

Vatikán. Nedělní podvečer věnoval papež František návštěvě další římské farnosti. Vydal se tentokrát na severozápadní předměstí Věčného města. V roce 1988 tam byla založena farnost sv. Magdalény de Canossa, kterou právě toho roku svatořečil Jan Pavel II. Spravuje ji kongregace synů milosrdné lásky známějších jako kanosiáni, založená touto veronskou hraběnkou z přelomu 18. a 19 století.

Přivítání připravily papeži Františkovi skupiny dětí a mládeže. Ve spontánním rozhovoru, který se záhy rozpoutal, se rozšířila atmosféra důvěry, dovolující velmi osobní otázky. Platí se za to, aby se člověk stal papežem, zajímalo děti. Je něco, čeho se papež bojí? „Děsí mne špatní lidé - reagoval František - ti, co se rozhodnou pro špatnost.“ Varoval v této souvislosti především před pomluvami, které nejen rozvracejí okolí toho, kdo je vyslovuje, ale také jeho vlastní srdce:

„Bojte se pomluv! Když tě napadne říkat něco o tom či onom, kousni se do jazyka! ... Že tě to zabolí? Ano, zabolí, ale neublížíš druhému! Opravdu mne děsí ničivá síla pomluv, strhávání druhého za jeho zády, jeho skryté ničení.“

Na nejkrásnější okamžiky v životě se zeptal Františka místní farář, Giorgio Spinello. Svatý otec jako už mnohokrát zavzpomínal na své dětství, na nedělní odpoledne s tatínkem na fotbalovém stadionu. A když chtěl přidat vzpomínky na další krásné okamžiky, skočil mu do řeči chlapeček: Když se slyšíš v televizi! – zavolal, k všeobecnému pobavení:

„Ne, to se mi nelíbí. Televize mě dělá ošklivého! Všimnul sis, jak ti televize mění obličej? Dělá tě jiného, než jsi... Ne, mě se líbí konkrétní věci. Rád se setkávám s přáteli. Než jsem přišel do Říma, setkávali jsme se každé dva měsíce s deseti kamarády ze střední školy... To byly překrásné chvíle. A další momenty, které jsou pro mne velmi krásné, jsou okamžiky, kdy se mohu modlit v tichosti, číst Boží slovo...“

Papež František pak přerušil tok konverzace, aby poděkoval katechetkám působícím ve farnosti.

„Co by byla církev bez vás? Jste pilířem života farnosti, života diecéze. Bez katechetů si nelze představit diecézi nebo farnost. A tak tomu bylo od prvopočátku, od doby po Ježíšově vzkříšení. (...) Je to překrásné povolání, i když není snadné. Katecheta totiž nejen vyučuje nějakým „věcem“, ale učí postojům, hodnotám, učí, jak žít... Je to obtížná práce. Děkuji vám, katechetky a katecheté, za vaši práci. Velké díky.“

Technologie usnadňuje komunikaci, ale nikoliv dialog – dal papež za pravdu jedné dívce ze skupiny mládeže. Za nemoc dneška označil především neschopnost naslouchat a vybídl mladé, aby se angažovali v „apoštolátu ucha“:

„Kde začíná dialog? V uchu. Je potřeba uvolnit uši. Otevřít je, abychom slyšeli, o co jde. Když jdu například navštívit nemocného a začnu říkat: „Neměj obavy, brzy se uzdravíš, blablabla... nazdar, Bůh ti žehnej“. Chudák nemocný zůstane tak, jak byl. On ale potřebuje, abychom ho vyslechli! Když jdeš navštívit nemocného, buď zticha. Polib ho, pohlad' ho a zeptej se, jak se má a nech ho mluvit... Jazyk je až na druhém místě. Na prvním místě je vždycky naslouchání. Od něho se pak postupuje ke konkrétnímu dialogu. Polož otázku, ale nech nejdříve mluvit druhého – a ty ho dobře poslouvej. Říká se tomu „apoštolát ucha“. Tak se pěstuje dialog... Říkám tyto věci dětem, aby je slyšeli také dospělí! Všichni se tomu musíme naučit.“

Ve farním divadle se pak papež pozdravil s rodiči a dětmi, pokřtěnými během uplynulého roku. A v salónu farní budovy objal nemocné a staré lidi.

„Děkuji vám, že jste tady. Slibuji vám svou modlitbu a chci vám také jednoduše říci, že nemoc je kříž – vy to víte – ale kříž je vždycky také zárodkem života a když jej nesete dobře, můžete přinášet mnoho života mnoha lidem – není to sice vidět, ale později, v nebi se o tom dozvíme. Děkuji vám, že takto snášíte nemoc. Jsem vám nablízku a prosím vás, abyste se modlili za mě, aby mi Pán dal duchovní život, který činí člověka dobrým, aby mne dělal dobrým knězem ve službě druhým. Svěřuji se vašim modlitbám.“

Po setkání s pastoračními asistenty vyzpovídal papež František před začátkem nedělní liturgie několik farníků. V homilii se vrátil k evangeliu o proměnění Páně. Mluvil o jasné a zářící Ježíšově tváři, ale také o jeho bolestné a ztrýzněné tváři na Kříži. Máme mít před sebou tyto dvě proměněné podoby, vybízel papež, a především hledět na kříž, na Božího Syna, Boha samého, v němž má Bůh zalíbení, a který sám sebe zmařil. Řečeno se sv. Pavlem „učinil se hříchem“ – aby nás spasil.

„Aby připravil učedníky, aby se nepohorsili, až ho uvidí takto, na kříži, učinil předtím tuto proměnu.“

Místo toho, abychom mluvili o hříchu druhých lidí, máme hledět na své vlastní hříchy a na něho, který sám sebe učinil „hříchem“ kvůli nám. A mít před sebou obě tyto Ježíšovy tváře:

„To je cesta k velikonočům, ke vzkříšení. Máme kráčet kupředu s jistotou této proměny, vidět zářící a krásnou tvář, stejnou, jaká bude při Vzkříšení a jakou najdeme v Nebesích, ale také onu druhou tvář, toho, který se stal hříchem a tak zaplatil za nás všechny. (...) Mějme to na mysli. Kolik lásky v tom je! (...) Kéž nás kontempace obou těchto Ježíšových tváří povzbuzuje k další cestě životem, k cestě křesťanského života. Kéž nás povzbuzuje, abychom prosili o odpuštění svých hříchů – a abychom tolik nehřešili. (...) On je vždy připraven odpustit. Musíme ho však o to prosit.“

Dříve než papež požehnal farníkům od sv. Magdalény de Canossa a zamířil zpět do Vatikánu, poděkoval za vřelé přijetí a požádal o modlitby na svůj úmysl:

„Prosím vás, modlete se za mne. Potřebuji to, protože svou práci musím dělat dobře – a ne „jakžtakž“. A k tomu, abych pracoval dobře, potřebuji vaši modlitbu.“

Kázání z Domu sv. Marty

14.3.2017

K obrácení je třeba odvahy a pokory

Vatikán. Přestat jednat zle, učit se jednat dobře a nechat se vést Pánem – v tom spočívá konverze požadovaná postní dobou, řekl papež František v homilii při ranní mši v kapli Domu sv. Marty. Obrácení se však projevuje ani ne tak verbálně jako spíše konkrétně.

Svatý otec mluvil o podnětu k obrácení, jak zaznělo v dnešním čtení z proroka Izaiáše (1,10.16-20): »Přestaňte jednat zle, učte se jednat dobře«. „Každý z nás – dodal – denně udělá něco nepěkného. Bible přece říká, že svatý hřeší sedmkrát denně. Důležité však je nezvyknout si na život v nepěkných věcech a odloučit se od toho, co duši kontaminuje a umenšuje, a osvojit si prokazování dobra.“

„Není snadné konat dobro: musíme se to neustále učit. Pán nás tomu učí. Učte se jako děti. Na cestě života, křesťanského života se učíme denně. Každý den je třeba se něco naučit, abychom byli lepší než včera. Přestat jednat zle a učit se jednat dobře je pravidlo obrácení. Obrátit se neznámá jít za nějakou vědmou, která nás kouzelnou hůlkou obrátí. Nikoli. Je to cesta. Cesta, na níž je třeba přestávat a učit se.“

Proto je zapotřebí odvahy a pokory, abychom se vzdalovali zlu a učili se jednat dobře konkrétními skutky:

„Pán tady říká tři konkrétní věci, ale je jich mnoho: »hleďte spravedlnost, přispějte utlačенému, sirotku pomozte k právu, zastaňte se vdovy«. Konkrétní věci. Dobrému jednání se lze naučit konkrétně, nikoli verbálně.. Proto Ježíš v dnešním evangeliu (Mt 23,1-12) vytýká představitelům vládnoucí třídy izraelského lidu, že »mluví, ale nejednají«. Neznají konkrétnost. A není-li konkrétnost, nemůže být ani obrácení.“

Potom se papež František vrátil k prvnímu čtení, které pokračuje slovy: »Nuže, sudme se«. „»Nuže« je hezké slovo – řekl – a Ježíš je pronesl několikrát: ke chromému, Jairově dceři i synovi vdovy z Naim. Bůh nás tak pozvedá vzhůru. Je pokorný a snižuje se natolik, že nám říká »sudme se«. Bůh nám neustále pomáhá společně jít a pomáhat si, vysvětlovat si věci a brát se za ruce. Pán je s to vykonat tento zázrak, to znamená změnit nás, ale nikoli ze dne na den, ale cestou.

„Někdo možná zaváhá: »Ale já mám tolik hříchů...« - Nestarej se [pokračuje Izaiáš] »I kdyby jak šarlat byly vaše hříchy, vybělí se jako sníh.« - A toto je cesta opravdové postní konverze. Jednoduchá. Je to Otec, který promlouvá, Otec, který nás má rád a na této cestě obrácení nás provází. Žádá od nás pouze, abychom byli pokorní. Ježíš říká vládčům: »Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen« (Mt 23,12).“

Křesťanská naděje – V naději se radujte

Dobrý den, drazí bratři a sestry!

Dobře víme, že velké přikázání, které nám Pán zanechal, je přikázání lásky – máme milovat Boha celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí a milovat svého bližního jako sám sebe (srov. Mt 22,37-39). Jsme tedy povoláni k lásce. Je to naše nejvyšší povolání, povolání v pravém slova smyslu, k němuž se váže také radost křesťanské naděje. Kdo miluje, raduje se v naději, že dojde k veliké lásce, kterou je Pán, a setká se s ní.

Apoštol Pavel nás v úryvku z listu Římanům, který jsme právě vyslechli, varuje před rizikem pokrytectví, do kterého může naše láska upadnout. Musíme se proto ptát, kdy nastává takovéto pokrytectví? A jak si můžeme být jisti, že naše láska je ryzí, že se při jejím prokazování nepřetvaříme anebo že to není láska jako z televizního seriálu, nýbrž je silná a upřímná?

Pokrytectví se může ukrást všude, včetně našeho způsobu prokazování lásky. Stává se to tehdy, když je naše láska zainteresovaná, vyvolaná osobními zájmy, když vykonáváme zdánlivě obětavou službu lásky jenom proto, abychom poukázali sami na sebe, anebo pocítili zadostiučinění z toho, jak jsme šikovní. Dále tehdy, když se zaměřujeme na vnějškově viditelné činy, abychom vystavili na odiv svou inteligenci a schopnosti. Za tím vším se skrývá klamná a pomýlená myšlenka, podle které milujeme, protože jsme dobří, jako by snad láska byla lidským výtvořem, dílem našeho srdce. Láska je však především *milost*, dar. Schopnost milovat je Božím darem, o který máme prosit. A Bůh nás jím rád obdaří, pokud o něj žádáme. Láska je milost – nespočívá v tom, aby vyšlo najevo to, co jsme, nýbrž to, co nám Pán dává a co my svobodně přijímáme. Lásku nelze vyjádřit v setkání s druhým člověkem, jestliže se předtím nezrodila ze setkání s tichou a milosrdnou Ježíšovou tváří.

Svatý Pavel nás vyzývá, abychom uznali vlastní hříšnost a také skutečnost, že i naše láska je poznamenána hříchem. Zároveň se však stává nositelem *nové zprávy, zprávy o naději*. Pán před námi otevírá osvobozující cestu spásy. Je to možnost, abychom také my prožívali velké přikázání lásky a stávali se nástroji Boží lásky. Děje se to, když dovolíme zmrtvýchvstalému Kristu, aby uzdravil a obnovil naše srdce. Vzkříšený Pán, který žije v našem středu, žije mezi námi, může vyléčit naše srdce a učinit to, pokud o to požádáme. Právě On nám totiž umožňuje, abychom navzdory své nepatrnosti a ubohosti zakoušeli Otcův soucit a oslavovali zázraky jeho lásky. Takto je tedy pochopitelné, že vše, co můžeme prožívat a konat pro bratry, není než odpovědí na to, co Bůh učinil a nadále činí pro nás. Dokonce Bůh sám, který poté, co obydlel naše srdce a život, je trvalou službou nablízku všem lidem, které denně potkáváme na své pouti, počínaje těmi posledními a nejpotřebnějšími, ve kterých se hlavně rozpoznává.

Apoštol Pavel nás proto svými slovy nemíní kárat, nýbrž spíše *povzbudit a oživit v nás naději*. Všichni totiž zakoušíme, že přikázání lásky nežijeme naplno anebo tak, jak bychom měli. Avšak již to je milost, protože chápeme, že sami od sebe nejsme schopni opravdově milovat – potřebujeme, aby Pán trvale obnovoval dar lásky v našich srdcích, skrze prožitek jeho nekonečného milosrdenství. A tak se stane, že opětovně doceníme vše nepatrné, prosté a běžné, budeme si znovu vážit veškerých každodenních drobností a budeme schopni druhé lidi milovat tak, jak je miluje Bůh. Budeme si přát jejich dobro, které spočívá v jejich posvěcení a přátelství s Bohem. Bude nás těšit, když budeme moci přistoupit ke všem chudým a pokorným lidem tak, jak to s každým z nás činí Ježíš, když se od něj vzdálíme, když budeme poklekat k bratrům tak, jako On, milosrdný Samaritán, se sklání nad každým z nás ve svém slitování a odpuštění.

Drazí bratři, apoštol Pavel nám zde připomíná tajemství, jak se – řečeno jeho slovy – “radovat v naději” (Řím 12,12). Tato radost v naději pochází z vědomí, že za všech okolností, i za těch největších protivenství a našich vlastních ztroskotání, Boží láska nesehlává. A proto se srdcem, které navštívila a obývá Boží milost a věrnost, žijme radostnou nadějí, že můžeme svým málem v bratrech splatit to mnohé, co denně dostáváme od Boha.

Ze zkaženosti není návratu, učil dnes Petrův nástupce

Vatikán. Dávejme pozor, abychom se nevydali cestou vedoucí ze hříchu do zkaženosti, varoval papež František při ranní mši v kapli Domu sv. Marty. Svatý otec vyšel z dnešního Lukášova evangelia (Lk 16,19-31), ve kterém Ježíš farizeům vypráví podobenství o boháčovi a chudém Lazarovi, aby zdůraznil, že také dnes nám hrozí uzavřenost a lhostejnost vůči chudým lidem a bezdomovcům v našich městech.

„Hospodine, ty mě zkoumáš a znáš. Pohled', zdali nejdu cestou špatnou; ved' mě cestou věky osvědčenou“ – papež zahájil své kázání citací vstupní antifony a poté obrátil pozornost k prvnímu čtení z knihy proroka Jeremiáše (Jer 17,5-10). Člověk, který spoléhá na člověka a pokládá za svou oporu smrtelníka, tedy vše, co může obhospodařovat on sám, marnivost, pýchu a bohatství, se oddaluje od Pána. Papež poukázal na plodnost člověka, který doufá v Hospodina, a neplodnost toho, kdo doufá sám v sebe, moc a bohatství. Když člověk důvěřuje pouze vlastnímu srdci, vydává se nebezpečnou a kluzkou cestou, upozornil papež, protože srdce je nebezpečné a proradné.

Pokud člověk žije ve svém uzavřeném prostředí, dodal, a nadechuje se svých statků, uspokojení, marnivosti, sebejistoty a sebedůvěry, ztrácí orientaci a sebekontrolu a již neví, kde jsou hranice. Právě to se stalo boháči z Lukášova evangelia, který prožíval život v oslavách a nevídal si chudáka přede dveřmi svého domu:

„Věděl, kdo byl tento chudák, dobře to věděl. Když totiž později mluví s Abrahámem, říká mu: Pošli mi Lazara! Věděl tedy, jak se onen chudák jmenoval, ale nevěnoval tomu pozornost. Byl to hříšník? Ano. Ze hříchu se ale člověk může vymanit, když Pána požádá o odpuštění a Pán mu odpustí. Tohoto muže však srdce zavedlo na cestu smrti do bodu, ze kterého už není návratu. Existuje totiž bod, chvíle a určitá mez, ze které se člověk stěží vrátí zpět – a to tehdy, když se hřích změní ve zkaženost. Boháč nebyl pouze hříšný, nýbrž už byl zkažený. Znal bídu ve svém okolí, ale sám žil šťastně a nezáleželo mu na ní.“

„Prokletý člověk, který spoléhá na člověka“, vrátil se papež ke starozákonnímu čtení, „zálné je srdce, víc než vše jiné, stěží polepšitelné“. Pokud poznáš tuto nezdravou cestu, stěží se z ní vyléčíš, komentoval Svatý otec a obrátil se k přítomným s otázkou:

„Co pocítíme v srdci, když jdeme ulicí a vidíme bezdomovce, děti žádající o almužnu...Řekneme si: „Ale ne, ti přece patří k tomu etniku, co krade“ a jdeme dál. Děláme to tak? Když potkáváme bezdomovce, chudé, opuštěné, ale také dobře oblečené bezdomovce, kteří nemají na zaplacení nájmu, protože přišli o práci – co cítíme? Jsou pro nás součástí panoramatu, krajiny, města, tak jako socha, autobusová zastávka a poštovní úřad? Je to normální? Dejte si pozor! Dávejme si pozor! Jestliže totiž takovéto cítění je pro naše srdce normální, pokud se domníváme, že život už je takový, jíme a pijeme a občas dáme almužnu, abychom se zbavili pocitu viny, nejdeme dobrou cestou.“

Je nutné si všimnout, zda se ubíráme kluzkou cestou od hříchu ke zkaženosti, zdůraznil papež. Co pocítuji, ptal se sám sebe, když se ve zprávách doslechnu o tom, že na nějakou nemocnici dopadla bomba a že zemřelo hodně dětí? Pomodlím se a pak pokračuji, jako by se nic nedělo? Vstoupí mi tyto události do srdce, anebo jsem jako boháč, jehož srdce se nikdy nedotklo drama Lazara, se kterým měli větší soucit psi? Pokud se ztotožňuji s takovýmto cítěním, jsem na pouti od hříchu do zkaženosti.

„Prosme proto Pána: Zkoumej, Pane, mé srdce. Pohled', zdali nejdu špatnou cestou, zda nejsem na kluzké cestě od hříchu ke zkaženosti, ze které není návratu. Běžně se totiž hříšník, který se kaje, vrací zpět, avšak zkažený člověk jen obtížně, protože je uzavřen sám do sebe. Ať se naši dnešní modlitbou stane: „Pane, ty mě zkoumáš a znáš. Dej mi poznat, na jaké jsem cestě, jakou cestou se ubírám.“

Rukověť dobrého zpovědníka: modlitba, rozlišování, evangelizace

Vatikán. Papež František dnes v aule Pavla VI. přijal sedm set účastníků kurzu pro zpovědníky, který každoročně v postní době pořádá Apoštolská penitenciárie. Spolu s nimi se dostavili také všichni zaměstnanci tohoto vatikánského tribunálu, který, jak papež přiznal, má obzvláště rád.

"Musím se vám skutečně vyznat z toho, že Apoštolská penitenciárie je druh soudu, který se mi opravdu líbí! Je to „soud milosrdenství“, na který se lidé obracejí, aby obdrželi onen nezbytný lék pro naši duši, jakým je Boží milosrdenství!"

Papež neskrýval, že „dobrým zpovědníkem“ se kněz nestane během jediného kurzu, navzdory tomu je však formace dobrých zpovědníků navýsost užitečná, ba dokonce nepostradatelná. Zpovědnice je dlouhou, celoživotní školou, podotkl dále, avšak kdo je v ní dobrým žákem? Svatý otec v této souvislosti vyzdvihl trojí hledisko.

"Především je „dobrý zpovědník“ pravým přítelem Ježíše, dobrého Pastýře. Bez tohoto přátelství v něm stěží dozraje ono otcovství, které je tak nezbytné ve službě svátosti smíření. Přátelství s Ježíšem obnáší zejména modlitbu – jak osobní modlitbu k Pánu, kterého vytrvale prosíme o dar pastorační milosrdné lásky, tak zvláštní modlitbu za výkon zpovědníkova poslání a za věřící, bratry a sestry, kteří k nám přistupují ve svém hledání Božího milosrdenství."

Pouze ve službě smíření takřikajíc zavinuté do modlitby se bude věrohodně zrcadlit Boží milosrdenství a zabrání se nevlídnosti a nepochopení, které také občas lze vyvolat ve svátostném setkání.

"Zpovědník, který se modlí, ví, že sám zhřešil jako první a jako prvnímu mu bylo odpuštěno. Nelze odpuštět ve svátosti, jestliže si nejsme vědomi toho, že nám předtím bylo odpuštěno. Modlitba je tudíž hlavní zárukou, abychom se vyvarovali jakéhokoli tvrdého postoje, zbytečně odsuzujícího hříšníka, a nikoli hřích."

Petrův nástupce pak zdůraznil trojici darů, o které má zpovědník v modlitbě prosit – v prvé řadě je to dar zraněného srdce, které je schopno rozumět ranám druhým lidí a léčit je olejem milosrdenství, dále dar pokory a Ducha svatého, který je Duchem rozlišování a soucitu.

"Dobrý zpovědník je mužem Ducha, mužem rozlišování. Kolik zla v církvi působí nedostatečné rozlišování! Kolik zla se děje duším kvůli jednání, které nevychází z pokorného naslouchání Duchu svatému a Boží vůli! Zpovědník neuplatňuje vlastní vůli a nevyučuje vlastní nauku. Je povolán k tomu, aby vykonával neustále a pouze Boží vůli, v plném společenství s církví, které je služebníkem."

A konečně, přešel Svatý otec ke třetímu hledisku, je zpovědnice prostorem k evangelizaci. Neexistuje ryzejší hlásání evangelia, než v setkání s Bohem, který je milosrdenstvím, podotkl. Právě v něm se totiž setkáváme s pravou Boží tváří, kterou nám vyjevil Ježíš Kristus.

"Přestože je rozhovor s kajícníkem krátký, zpovědník je povolán, aby rozlišil, co je v tu chvíli užitečnější nebo dokonce nezbytné pro duchovní cestu daného bratra či sestry. Někdy bude nutné opětovně připomenout nejzákladnější pravdy víry – její žhavé jádro, kérygma, bez něhož by se prožitku Boží lásky a milosrdenství nedostávalo slov. Jindy bude třeba naznačit základy mravního života – a to vždy ve vztahu k pravdě, dobru a Boží vůli. Jde o dílo pohotového a inteligentního rozlišování, které může věřícím velmi prospět."

"Pěkně vás prosím, ať nikde nevisí tabulky: „Zpovídá se v pondělí a ve středu od té do té hodiny..." Zpovídá se vždy, když vás o to někdo požádá! Když se například modlíte v kostele, mějte vždy dveře zpovědnice otevřené – protože takto je otevřené Boží srdce."